

Veldonderzoeken naar private activiteiten in het hoger onderwijs

Private activiteiten in het onderwijs

Publiek bekostigde onderwijsinstellingen kunnen naast het verzorgen van onderwijs en onderzoek ruimte zoeken voor activiteiten die in het verlengde daarvan staan, die een duidelijke meerwaarde bieden en die bijdragen aan de kerntaak van de onderwijsinstelling. Dit kunnen activiteiten en taken zijn die (deels) worden uitgevoerd met privaat geld of activiteiten die in concurrentie met de markt worden uitgevoerd. Deze activiteiten worden beschouwd als private activiteiten.

Met ingang van 2012 houdt de inspectie van het onderwijs ook toezicht op private activiteiten van onderwijsinstellingen in het bekostigde primair en voortgezet onderwijs, in het middelbaar beroepsonderwijs en in het hoger onderwijs. De aandacht voor private activiteiten in het onderwijs neemt toe. Alleen al daarom is het van belang dat de inspectie inzicht krijgt in de aard en omvang van deze activiteiten en mogelijke gevolgen hiervan voor het bekostigde onderwijs.¹

Inventariserend veldonderzoek

Om zich een goed beeld te kunnen vormen van de huidige private activiteiten voert de inspectie in 2013 en 2014 inventariserende veldonderzoeken uit naar private activiteiten die plaatsvinden bij bekostigde onderwijsinstellingen, van primair onderwijs tot en met wetenschappelijk onderwijs, conform het door de Minister vastgestelde jaarwerkplan van de Inspectie.

De inventarisatie betreft private activiteiten, waaronder ook privaat gefinancierde activiteiten zoals contractonderwijs, contractonderzoek en andere soorten activiteiten. Het doel van deze inventariserende veldonderzoeken is de private activiteiten in het onderwijs en mogelijke risico's hiervan in beeld te brengen. In het afgelopen najaar heeft de Inspectie de VSNU en HBO Raad betrokken in de voorbereiding van de veldonderzoeken in het hoger onderwijs.

De veldonderzoeken lopen tot in 2014 en leiden tot een openbare rapportage op sectorniveau. Voor de veldonderzoeken wordt per onderwijsveld een aantal instellingen geselecteerd op basis van een afspiegeling (dwarsdoorsnede) van het van de instellingen. Bij de geselecteerde instellingen wordt een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd naar de aard (variëteit), motieven, omvang, risico's en besturing van private activiteiten. Tevens wordt hierbij de beleving van besturen op de huidige regelgeving (stimulerend dan wel belemmerend) met betrekking tot private activiteiten geïnventariseerd. In de veldonderzoeken heeft de inspectie oog voor private activiteiten die een duidelijke meerwaarde hebben voor het onderwijs en voor activiteiten die als 'best practice' kunnen dienen voor andere instellingen.

Aan de veldonderzoeken in het hoger onderwijs gaat het eerste halfjaar van 2013 een pilot vooraf, zoals is medegedeeld aan de VSNU en de HBO-Raad. De resultaten daarvan worden besproken met de desbetreffende pilotinstellingen en respectievelijk de VSNU en de HBO-raad.

¹ Algemene Rekenkamer (2012). *Publieke organisaties en private activiteiten*, Den Haag

Privaat gefinancierde onderwijsinstellingen zoals LOI, Luzac, IVA, Schoevers, NCOI en Universiteit Nyenrode blijven buiten beschouwing evenals instellingen waarbij onderwijs een beperkt of ondergeschikt aspect is, zoals academische ziekenhuizen.

Overige toezichtactiviteiten rondom private activiteiten

Tijdens de uitvoering van veldonderzoeken kan de inspectie waar nodig risico's van private activiteiten sectorbreed onder de aandacht brengen. Daarnaast kunnen onderwijsinstellingen vragen over private activiteiten aan de inspectie voorleggen.

Zoals bij alle onderzoeken van de inspectie geldt ook tijdens inventariserende veldonderzoeken dat er aanwijzingen aan het licht kunnen komen dat de rechtmatigheid in het geding is of dat er sprake is van grote risico's voor het onderwijs. In die gevallen zal de inspectie afzonderlijk onderzoek verrichten, wat kan leiden tot handhaving.

De inspectie kondigt afzonderlijke onderzoeken naar rechtmatigheid bij een individuele instelling expliciet aan. De rapporten daarover worden op de gebruikelijke wijze behandeld en openbaar gemaakt.